

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 оыл алтынны
ыйтан тахсар

№ 30(5386)

1980 сыл. Кулун тутар 8 күнэ
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы

БЫРААНЫННЫГЫНАН, КҮНДҮ ДЬАХТАЛЛАРИ

В. Комхоев художник плаката. «Плакаты» издательство.

СССР фотохроника.

СЫЫШПАРА ТЫЛЫНАН

✦ Ааспыт сылыа. Ого ала дойдутаагы сылыгар, кылаабынай дьааал быһымытынан Москвага балааан кымы 7—11 күннэригэр «Бары ордолор айдалах уонна дьоллоох кэскиллэрин иһин» дьон аан дойдутаагы конференция буолбута. Ойно 130-тан тахса дойдутар иредэстэһэллэрэ сылдыһыттары.

✦ Биһиги планетабытыгар олохулар материалнай уонна культурнай сыйынастар үс сымматтаа биирдэстэртэн ордугун дьахталлар айдаттар.

✦ СССР-гар промислалеттосона уонна тым хаһаайыстыбатыгар үлэһир хас иккес кийи—дьахтар. Промышленнай предриятиелар директордарынан, совхозтар, тутуулар уонна административнай тэрилтэлэр сыйааччыларынан көлүбүөн аһарыттан ордук дьахталлар үлэһиллэр.

ССРС-ка дьахтар эр киһини кытта тэн бырааптаах.

Ити бырааптары олоххо киллэриин үөрэ-би итээннэ профессиональной бэлэмнэниини ылымга, үлэбэ, үлэ иһин төлөбүргэ уонна үлэбэ өрө таһаарылымыга, общественной политической уонна культурнай үлэбэ-хамнаска дьахталларга тэн кыахтары биэриинэн, ону тэнэ дьахталлар үлэлэрин уонна доруобуйаларын харыстааһынна анаа-лаах дьахталларынан уонна Сохуон кимүс-кэлинэн, хат дьахталларга уонна ийэлэргэ төлөбүрдээх уоллуска-лары биэриини киллэ-рэн туран, ийэбэ уонна оҕоҕо материалнай уонна моральнай өйө-бүлү оҕоруунан, аһар-дас ийэлэргэ государствнай көмөнөн хааччыыллар.

(ССРС Конституциятын 35 ыстатыбата)

ОЛОХПУТ ТУТААХ ДЬОНО

Бүгүн, кулун тутар 8 күнүгэр, совет-ский дьоннор, социалистическай Биргэ дорордоху дойдутарын норуоттара, бүт-түүн прогрессивнай кийи аһаах дьахтал-лар Бүтүн аан дойдуталары күннэрин үр-дүк өрө көтөрүлүүсүн басыннылар.

Үлэлэр тухары дьахтар эр киһини тэн бырааппанар бабата Улуу Октябрьскай социалистическай революция сырдык кү-сүн аһынан дьин-чаччы олоххо киллэ-тэ. Дьоллоох, көгүс олохтоох советскай дьахталаар бүгүнгү коммунистическай тутууга бодон кылааты киллэраллар. Би-һиги олохпут бары эйгитигэр дьахталлар үлэбэ, общественнай-политическай олоххо активностара, айар тутар эрчимнэбэ итэ-лэ таһааныра күнүгэ чарыахайдан кө-төр. СССР XXV съезд советскай общество-да дьахтар оруолун үрдүккү сымалатта-ты. Съезд айбыт: «Партия дьахтар туһу-гар аһаабат кыһамыһына ууруну, үлэ-професийа кыттыыларын, ийэ уонна оро-лору нитэаччи итиннэ дьыа хаһаайкатын быһымытынан киһи балаһыаньатын түп-сарымын бийэтин кэбиһэн аарар». СССР Конституцията биһиги дойдубуттар дьах-тар уонна эр киһи дьынтээх тэн быраа-птыыларын итиннэ ол бырааптары оло-хо киллэринни хааччылар төрттэри олохтообута.

Биһиги оройуонмут үлэһит дьахталлара СССР XXV съезд туруорбут баарай со-гууларын быһаарымыга, онус пятилетканы ситиһилээхтик түмүктэһин биир дьа-һуунаах кэрдикс кэминэн буолар улуу сирдэит В. И. Ленин төрөбүтэ 110 сыла туолуутун көрсө тэһийбит социалистичес-кай куоталаһымыга активнайдык кытта-лар. Оройуон социальнай-экономическай сыйдымтыгар тыһааныччаан рабэчэй, сүү-күөн норуот үөрэһиритин, доруобуйа ха-рыстабылын, культура үлэһиттэрэ дьах-таллар бэйэлэрин дьаһуунаах кылааттарын киллэраллар. Соторутаагыта буолан аа-һыт РСФСР, Саха АССР Верховнай Совет-тары уонна олохтоох Советтар быһыар-дарыгар оройуон сүүһүнүн чулуу кырыс-тара норуот үрдүк итэрдэһин кылааттар. Ки-һилэр ортолоругар Саха АССР Верховнай Советын депутаттара маанылыксыттар А. Г. Протасова уонна М. С. Константино-ва, оройуон Советын депутаттара промис-лалыт столара М. Г. Моностырева, прода-вец Т. В. Протодьяконова, ветфельдшер Е. Г. Макарова, маляр Р. М. Трофимона уо. д. а. бааллар.

Тым хаһаайыстыбатыгар оройуон ты-һааныччаан дьахталлара уонна кыргыттар үлэ-үтүкүн холбоһууларын көрдөрүл-лөр. Бүтүн аһырыт маанылыксыт А. Т. Кузь-министтан үлэ эстафетатын тутан үрүн ки-һини ылымга үрдүк көрдөрүүлэри ситис-пит Т. И. Ксенофонтованан, Е. И. Григо-рьеванан, мотат сүүһүнү нитэаччылар Г. И. Захарованан, Е. Х. Дьячковскайан, М. И. Новгородованан, сыйа нитэаччи Ф. Ф. Илюкованан, оҕоньатор А. А. Сивцеванан уо. д. а. сирдэһитик киһи туттабыт.

Аһыс тыһааныччаттан тахса дьахталла-ры уонна кыргыттары түмэр дьахталлар оройуоннаагы советтара быһааныччакы үлэһит. Миэстэбэ дьахталлар комитеттара производство боһуруостарыгар күнүгэ активнайдык өрөһөр, үлэ дьыһааныччаан тө-бөргөтүлэр, быһааныр уонна эбө-һэстэһиттэлэр туолууларын хааччылар. Оҕону итэһиҥ, боһууластары тутууларын сирдэит, у. д. а. доһуунаах үлэлэргэ дьахталлары түмэ тардар аһа-һэстэһиттэ-р.

КҮНДҮ СОВЕТСКАЯ ДЬАХТАЛАРИ

БИҢИГИ ИЙЭ ДОЙДУБУТ АЛБАН ААТ-ТААХ КЫРГЫТТАРА!

Советскай Союз Коммунистическай пар-тиятын Киһи Комитета Эһигини Дьахтал-лар аан дойдутаагы күннэринэн—бары континенттар үлэһит дьахталларын сомо-боһууларын уонна биир санааланыыла-рын күнүнэн эбэрээһинир!

Бу сарсын чарылхай бырааһынныгы биһиги Владимир Ильич Ленин төрөбүтэ 110 сыла туолуура турдагына бэлиэти-бит. Биһиги элбэх национальностоох со-циалистическай Ийэ дойдубут ленинскэй курсунан эрэллээхтик хардыһылыр. Ле-нинтэн советскай дьоннор үлэһиттэргэ, ахсу-ларга уонна кыһаарга үөрэһиллэр. Совет-скай норуот Ленин дьаһаатыгар, комму-нистическай партига муһура суох бэри-нилээх, таһаарыс Л. И. Брежнев баһы-лыктаах СССР Киһи Комитетын, Киһи Комитет Политбюротун үгүс өрүттээх үлэ-лэрин бүүс-бүтүннүү биһирин уонна биир санаанан өйүүр.

Партия Ленин кэриэһин олоххо киллэ-р-дэ—советскай дьахталлар общество толо-ру бырааптаах чилиэһиннэринэн буолаллар, заводтарга уонна фабрикаларга, тутуулар-га уонна транспорга, хонууларга уонна фермаларга, норуот үөрэһиритигэр уонна доруобуйа харыстабылыгар, эргизгигэ уон-на хааччылыы эйгитигэр айымнылаахтык үлэһиллэр. Наука сайдытыгар уонна культура чэгийэ сайдытыгар киһилэр кылааттара кылааһынаах.

Советскай дьахталлар коммунизм иһин, СССР XXV съездин уураахтарын олоххо киллэрэр, патриоткаы ситиһилээхтик түмүктүүр, производство нодьүүһүн уонна үлэ хааччыстыбатын үрдэтэр, харыстаныах буолуу уонна нэлчилээһин, үлэ дьыһси-сыйыһытын бөдөргөтөр иһин норуот бүт-түүнүн ахсуууугугар активнайдык кыт-таллар. Тыһааныччаан үтүөкөн үлэһит дьахталлар тус бэйэлэрин пятилеткаларын кыйы-үйэ төлөрдүлэр.

Ис сүрэхтэн баһыыба, күндү дьахтал-лар, үлэбэ килбизикит, энтузиазмыт, айымныгыт иһин!

Дьахтарга-Ийэбэ диник махтап чувств-тын туһулаан эабит. Киһи өбөбө олобу-блээтир, киһи биһиги аттыгар турар, бэйэтин дууһатын сылааһын уонна нары-нын биэрэр, биһиги Ийэ дойдубут достой-най гражданын үүннэрэн таһаарарга дуулуһар. Коммунизм кэбээһин туталчы-ларын итин—үрдүк аһа, бөһуоттаах эбээһинэс уонна улахан эппистинэс. Бу үгүс тускулаах дьаһалаба хас биирдин ийэ, хас биирдин дьыа-кэргэн партия уон-на государство үүнэ турар көмөлөрүн ылаһалар. Сыл ахсын илүүһүнүнэн кэри-тирэлэр тутуулаһалар, оҕо дьааһылаһаларын уонна саатарын сэттэрэ кэкир, сага о-һуолалар уонна кулууптар, энтэрэр тэри-лэлэр уонна стадионнар аһылаһалар.

Биһиги Ийэ дойдубут историческай си-тиһиллэригэр бэйэлэрин харыстаныах үлэ-лэрин уонна талааннарын иһин советскай дьахталларга элбэх махтаалаах. Киһилэр кыһаанылаах киһилэрэ, дууһаларын тө-лөһө уонна үтүөбэ дуулуура биһиги олох-путун кизгэтэр, үтүөнү уонна кэриэти туругурулар.

Советскай дьахталлар Аба дойду сэрин-тин сылларынаагы хорсун быһыылар-тын уунулаһат. Киһилэр аһаларын, убаһа-рын уонна кэргэттарын кытары бииргэ өрө-нөргө уонна партизанскай эбэрээттэргэ ге-ройдуу ахсуулууттара, тыылга сылаһтат-та суох үлэһиттэргэ, байыһынэбэ бэрэбэрэ-сүүстээх сылларыгар ленинскэй парти-нан, социалистическай тутуулан иктил-либит дьахтар хайдахтаах улуутта төлөрү арыллыбыта.

Государственной уонна общественной дьаһаллары сайаһыыга дьахталлар кыт-тыылары тыһааныах олох чарыахынан буол-ла. Ааспыт быһаардарга биһиги Аба дой-дубут 1.130 тыһааныччаттан тахса чулуу кыргыттар союзнай уонна автономнай республикалар Верховнай Советтарын уон-на олохтоох Советтар депутаттарынан та-һылынылар. Советскай дьахталлар пар-тийнай, государственнай, профсоюзнай уонна комсомольскай тэриһтэлэргэ актив-найдык үлэһиллэр. Ити биһиги советскай демократийыт, олох социалистическай образга ордунторун итэбэтиннээх ностуутта.

Биһиги норуотпут сазамы ытыа баһыт-кан айэ буолар. Советскай дьахталлар СССР социалистическай дойдутар быраа-ты дөбөрдөһууларын уонна бииргэ үлэ-лэһиннэрин салгыы бөдөргөтүүгэ, аан дойдутаагы тыһааныыны сымнаатыны ди-ринэтингэ, бары бүтүүн эйэни уонна куттал суох буолуутун бөдөргөтүүгэ, но-руоттар нөҕүл уонна тутуулаах суох бу-олар иһин ахсуууларын өйөөһүнгэ туһу-лаһыт ленинскэй тас политическай нур-сун истигэһин биһиринилэр. Авантюри-лар уонна сэмилэһиннэһи үлүүһүү империали-стическай политикатын утары, гегемонизмы утары планета дьахталларын куоластара улам дуораһаһахтык иһиллэр. «Тыһыны-сэри» суох буоллун! Норуоттарга—эйэни, оҕолорго—дьолу!

КҮНДҮ ДЬАХТАЛЛАРИ! Биһиги ийэлэр-бит, кыргыттарбыт, баһыстарбыт, дьыа-лэрибит! Эһиэхэ чэгиэн доруобуйаны, үлэбэ, үөрэххэ, айымныыга ситиһиллэри бөһө-рөбүт. Эһиэхэ уонна Эһиги дьыа-кэргэһи-тигэр үөрүү уонна дьол буоллун!

Советскай дьахталларга чээс уонна элбэн аат!

Бүтүүн аан дойду үлэһит дьахталла-рын сомобоһуулуора уонна биир санаа-лаһыыла туругурудун!

Биһиги модун социалистическай Аба дойдубут бөдөргүү уонна чэгийэ сайда-турадун!

ТУРУГУРУДУН КОММУНИЗМ!

Советская Союз Коммунистическая
партиятын Киһи Комитета.

Народнай депутаттар XVII ыгырыылаах оройуоннааҕы Советтарын бастаан
ҮЛЭ ДЫССИПИЛИИНЭТИН БӨБӨРГӨТҮӨХХЭ, КАДРДАРЫ ОЛОХСУТУОХХА
 Райсовет исполкомун председателин солбуйааччы таб. А. А. Шадрин дакылаатыттан

Билигтэй усдуубуйдаа производствон хэмжээгээр удмыг-
ларынцай хайналыгтайтай си-
бээстэр уусуугуубуттарынцай,
научнай-техническай прогресс
түргээдэллинцай үзэ бириэмэтин
хэг бириэн тээхэ. мүнүүтэтэ
ордум эмэлэлэх буйдн нэлэ-
лэр. Итгид үүсэтээн СССР
НК, ССРС Мамистрлын Советэ,
ПСБСКС, Үзэ динсннэллинцай
сэлгэй бөөртөгтөр уонца норуот
хайналыгтайгтар кадрлар кэ-
лэ-бара, турууларын арайтайр
түнүгэй уурдаг мэлмиллэр.

Биднийг оройгоос про-
дөгсөөд 4207 киши үзэлнэр.
Сонхосго, промышленной, ха-
наабысгыннай гэрлэхэр, ту-
суу предпрителаро 17 мэд.
солж, мэргис суумаавах, ато-
най бородуужуунаа оигоролдор.
Бигр үлэ хүнүгэр ортотуина 80
гын, солж, бородуужууна оигору-
лар, үлэ оигорууготун 1 быгын-
наах, үзэлнэлээрим 170 гын,
солж, тэгилээр.

Ийнхэн үлэ бипр дэ хүүн, бипр тэ Чабан сүтэрин оройдон экономикагынар улаханых охсор. 1979 сых түмүгүнөн агардас учуоттамын борогуудлар 2050 ийн-хүнүтэр төгсөстүлөр. Бу ордук «Чураччы» совхоза ал-бас.

Үлэс тахсын тлабыллара
орүүтүн үлэллэр буолбатахтар.
Оннооһор ат-үүт комбинатын
курдуу биир сирэ түмүллэн
үлэллэр гэрэлтэҕэ учуоттаммыт
үлэс тахсын уосна өнөһүл-
луктаах үлэ күнүн икки арды-
ларыгар уратыдааны 2000 иһин
күһүтөр тирдэ.

Сүүн бэлдэмт үлэ биримэ-
тин сүтэршин туоратыга, ре-
сурсалары сөнөөхтүк туһанын-
га, бастайааннайдык үлэниир
коллективтары тэрийингэ уурул-
дуохтаах. Кинилэр сыматари-
най, эвеколарынай, фермалары-
най араасменат биир коллектив-
най быһааннаах, соруктаах, түс-
па үтөстөрлөх үлэ дьэсипилини-
нэтин бөдөрлөтөр, үлэ сага-
нымаларык олохтооһунтаа
коллектив хас биир чилинни оло-
тор өрөөһөр уонна быһаарымын
ылынар органинаах буолуохтаах.
Соьхостар, төрүтлэр салалтала-
ра бастайааннай коллективтары
тэрийини үлэ дьэсипилини-
нин бөдөрлөтүү сүүн форматы
быһыттынан сымаланын, үлэ ба-

эри-дахси аттаран туруоруу
буопар. Соьхостарга араас бири-
тинилэринэн үлэ күчүл көтү-
түү сымтан сым аайы улаатта-
нир. Ити Кара-Маркс эатанай
соьхостона үлөһөмүт үлэ 14. Су-
буруускай аатынан соьхостона 29.
Эрилин Эристин аатынан соь-
хостона 14. «Чураачыга» 20 быры-
һынанга министэ. Ааскыт сым
Мугудай өгдөлөһүнэтин 244 рабо-
чыга уопсайа 1688 мүн үлөһө тах-
сыбатылар. Үлэ күчө үтүстү
больничнай диниһин көтүтүлэр.
Ити ач-үүт комбинатыгар 1 үлэ
һиккэ тиксэринэн 20, олох-дьа-
һык комбинатыгар 11 күни
һийлэ. Бу лөрдөртү промком-
бинанын ордуу улахан: ааскы
сымга 1423 киһи күчүлөр тэһи-

ний энгэрлэлтүүт үлэ хүнүүн 51
бүрэлдүүлэгтэр сийдэ. Үлэ хү-
нүүн хотуугуу оройуон промш-
лешнай, тутар, халачийнтар тарал-
гүлэрхитэр 13125 хүнн хүнүүгэр
хүлэглэлдэ.

Орйуон сохостарыгар ыал-
дын үлөөтө тахсыбаттан 1979
сылтан 20151 киһи күнэ сүтэ-
абэтэр 119 киһи ыалы быһа үлэ-
хэбэтэрэр тэҥнэстэ. Сохостар-
га ыалдын үлөөтө тахсыбат бо-
лдуу үлээлэммит үлэ күнүп 4—7,8
быомыһымытар тиийэр.

Улс нутун кадлуу хүн үрдэтин сүүгн форматын баригчдэлэринэн, снахтарыглан, авенотарынан хозрасчестнай уонна бэлэрдэдийн дымдаа кириин боолар. Коллективнай үлэ уонна коллективнай эршэтинэс баар буолларина үлэ оготор таһааргыта үтүүр, дьэсөннэтинэс бөгөрдүүр. Үлэ дьэсөннэтинэс бөгөрдөтүүгэ уонна оно, думтуотун үрдэтингэ үлэ тэрэһиник тупсарым уонна коллективнай формаларыг уугунаахтык кириин улахан суолталаах.

Нийслэлийн бэрхбэрхэдэр
нэрдэрлөрүнэн, хаачаар тэ-
рилээр үзэлэри раяма та-
багаа сурутун, тэрэни мо-
тотунг үлэ бирэмэтигэр ма-
данинхара, о. д. а. сымданы
элбэх. Агардас шинтэн оройон
үрдүнэн күи айны үлэ күүн 8
бырхылаа, эбэтэр 375 кина кү-
нэ сүүтэр. Бу олус улахан сым-
нара, бүтүн Субурууской даг-
нар совхоз үлэтин ахнамы-

гар тэгшлээр. Отгон сохгоотар, га нги төрүг да учуоттаммат. Бу бопнуруос бодомтолоохтуу агригилан көнөрүлээр ивада. Үлэштээр үлэ күзүн табатын уонна подүүстээхтин туһинал-ларыгар сөптөөх усулуобуйан илгөрбүтөй гэрлэтээр солайлач-чылар моральнай эппигтаммэи сүүсөхтээхтэр.

Үдә дымсиналаныштын берер-
тотуу соруа салаймаччылар, об-
ществениэй терилтелер, солдасей
Советтар исполкомнара, профсо-
юзный органныр хас бирдини
үлөһэт быраанстырын уонна абза-
дынаастарын чуолкайдак регла-
ментациялаанырын, барыгинири-
дир, мастардар, сыахтар салаа-
талара бөлбөдөрүн функцияларын
уонна дуоһунастаах абзадынаас-
тарын калбыктаннаабакки уонни
хаалычтыктаахтык төмөрдоло-

ры ор көнөтө
тында соптоох
рийин буолар
союзостарбыт
ситүүлэртигиз
мытылыныбат,
полкомнара,
диллара, прое-
ра, ИБС, ЛКС
баамастыбаты
гар иччатын
тары бынаар
Күннээри

[illegible]

СРС Министрларийн
дана ИСБСКС уу-
ордук рабочий
сүтүүгэ мыылдар
и тууратып, кай-
гуруударын атча-
лах үлэин мытын
уорудунна. Оро-
онной таралгал-
ахтарга одохсуян
р рабочийдар, су-
ааппинаа элбэх.

үрдэтин, специалисттары тари-
теттан наараадиенчелан, стипен-
диялаан үөрөттөрүн буолар. О-
топ совхозтар кайдармы үөрөттө-
риннэре быһытти даяаны, араа-
бынан сүтөгө суох. «Имукто-
хоэстрой» ТМУ-га икки пети-
летка уставыгар бири шофору
үөрөттөрдө, бири үөрөттөр
сыйдыар. Промкомбинат сайла-
тата бири да специалистны үөрө-
төртөгө.

Сылтаа производствога «а-
наны килларин, производствон
китэтин элэр кидраар үлэһини
интернэстэрин көтөдөр, Оттоо
сорох төрүттөлөр үлэһини кө-
мөһэ улааннат, салалта прок-
водственный бөлүмү кантаанта
кыһаммат, олох сайдыытын пр-
дубиллэрингөр коллективны түм-
мэт буоллагына үлэһини олох-
суйбат, эби киүүс киирбэт. Дя-
иниэ, сорох төрүттэлэрибиг үлэ-

бу пийтлелгэ
2 үрдүк үөрэхтээх
албитыттан 28-һа
рдук Субуруускай
хоока сыйланынат,
бүтэрбит оролору
а таһаарыгы
ыырыллыбат.

Энэ проблематичин сүүрх төхүүнээ тахсар иэчэттэхэдэн үлэлшир услуубууданы тэ. Бу үлэрэ бийнн салайааччидарын билааппаах үлэ Сельсоветтар ис. Сельхостар директсөөн рабочемнарайкома, тиа хан промышленностигардын боннуруссар камнээр нэлэлэлээрэ үгүртүгүлээрэ.

Депутаттар этиилэриттэн

Давхдагтай дүүдэллэвч-
тэ бастайнхан тухь эгнээт
Карл Маркс гэтийнхэн соо,
хэзэ директороо депутат
А. Е. Васильев эгнээтэй-
най тутуу бөхпүрүостары-
тар тохтоотой.

— Орошуон усулуобуй-
лар эппелтиир таран-
тар, хотондор тузулубат-
тар. Ол үдэ таранништар
охсор, иччаты олохоттуу-
га мээйдери үсөтөр,—
диги киби,—Сага талы-
дымы, олохтоох Селеттар
производствоннай тугуу-
лары атын көмө объек-
ты, оморор дьаллары иштэ-
ти биктир калымынжык бы-
лааппазан туттарарга ки-
һанеллара пьади. Билигин
мыа ханайыстыбатыгар
орук монтажиштар, свар-
щиктар тийбэттор. Ма-
нунан СПТУ-лары кыһан
туһаммыт.

Орбонундасын уншаар-
нат салбандысына жакытат
М. Н. Матеева, район баш-
кармашынынаты арзан
надрдасын башкаруучу
белгилеширин болгондон ту-
ран, ордук прилавк үлө-
нүгүрүн элпизилестерин
үндөтүп уурун болгондо

ууруллара наадатын тоһо-
гоһон эһи.

Оройлонтго үдэ нэлсэн-
милэншлэнтэй нэлэн, буур-
ху оворуу сүрүү биригчн-
нэлэртгэн биригчлэртнэ
ариглаахайн бугдар. Бу-
сттунан ордуу дэлхэ ага-
дасдар Сүбүруусийн шиг-
чэн уулна Кара Маржа
агийнн сөөкхөртнэ, рай-
шод, аг-үүт комбин-
таг, айнаг, айнагкомбин-
тог, уншасгар таваарал-
дхлар. Итирх турунтах
руньга оворуу түбэлдэлэ
эмдэ уугтар. Мань уяары
огуулууга хас биригн
сэлэлээчч, үтэ коллентн-
на, общественность бүтүн-
үүтэ илсэрэ оройилтар.
Сессияда ол туһууна рай-
онет нөмтлөмүн на дым-
дэгэ отдалын нэлэлэнтнэ
депутат *У. С. Сергеев* этгэ.

— Байгиса коллективийн Н. Н. Лавин юбилейнхэр 4-мэдээдэй кирбиини ыларга, пачалотканы бүтүнүүтүн болдоон ин-ниэ газарбэргэ дуулуһан

улышлар, — дигәң промкомбинат стандарт депутаты *М. Р. Манастырова* Көнни институт сәлтүн оңчулар бөрәүкүсүнә халыктыбызны тунсартыга үрәк классификациялау специалылар шәдә булбүтүрүн, шәдүрләр олохсун үлөлүтүнә администрация учун профессору мөстәма бөирә үлөлүшүнчүләр аралыларны башкартат.

[illegible]

ЫБСЛНС райкомун бас-
танкы секретаря депутат
Д. Д. Петров байытын
этиктен ичтэх үдэтин, үө-
рөбүн тораһын боппуруос-

таригар тунайдга. Билиг оройуон тээтээн хангайгысгыбатын үзэнтэгийн 90-85 бэрлэмэннэр иччэттар. Ол үрдүүн орто огуулаарыг бүтэрэн домсомольскый путевианан соххоотарга үзэлиг тахсар иччэттарга септөөх одор усууубуулар тарилыбэттар. Оттон ол одор эрчимтээх илчилэр олох-сууи үлээбэккэ каа-бар турууларыг түздэр. Субуруускый аатынан соххо салалтата (директор Ефремов А. В.) произод-ствоа иккиши-үстүү сэл үлээбэит иччэттар үөрэх-ка бэрлэмэннэргэр наар мэлээдэга, босо сатыр.

— Коммунальной пред-
приятиямелар уонна тупса-
рал өнөрүү комбинаты-
гар үлэни механизация-
лааһын олохтооммуттан,
дьало үүтүүр массамына
субууттан өрөмүөн да, са-
на тутуу да үлэлэра атак-
танымдалара үтүстүү таһа-
рыллар. Маны комбинат

салахтат уучотгуур на-
да. Штукатур, маляр, ка-
менщик курдуу идэлэр-
мичаттары үөрэттэрдэх-
эрэ билиги ити үлэди
хаачысгыбаларын тупсу-
рар кыкхатаахпыт, — диэт
комбинат биригэдэшир-
дснутат Г. А. Пестерева.

Карл Маркс эвтин
солхоз салгыныга, СССР
Государственной бирнэм
экин даурата депу
М. С. Толстоуог тыа х
Найыастыбатын специал
тарын оруоллары Урд
тэргэ, кинилэргэ көрд
булу кууһурдарга түрүс
рета. Кини кинтэн сал
гымы сүри төрдүтөн түпс
рай онорууга, бааһына
уан сүһү аһыныгы
ылыны элбетиго сана
ларын атаастагы. Была
наан, араан-суоттаан үл
элбэтхэтин кинини сал
дарга Талей Диринин 40
чак гектардаах басты
хөдүүлэре уу-лааби буол
дулар, күөлгө кубулуйду
лар Калар өттүгэр уун

хөдөөний, сүлжирдэр системалары тутуу үчүгүйдү үрөтүлүктү, науснайдиз бынаараллыгыт былааны ранын ара тарилдере пал далаах.

Ласлоа директоры Н. И. Дьяконовский байрны этингигэр совхозтарга баригад-пираар оруулалары үржэтэргэ. Чурагчы сэлээнэтигэр хотолондору минималына туруурх-
та.

Райсовет исполнители
социальной значимости
отделов сбалансировано
А. Д. Захаров кадры из
ла-бара турууларын ача-
тымыга сана уурайтары
олукко ниллерин сорунта-
рыггер тохото.

Соссида прайонига ўн
дўсисинилинган баф
готуу, кадрлари олоху
ўлалати соруқарилар
иллигин тохтои СССР
райкомун бастаки сек
рари депутат Н. Н. Ли
твилов тал атта.

Сессия дүүлдэггүйнх нь
болпуурдска тууааранг
бываарынхыг зингнэ,

Үлэһит дүүгэлэрбит түсшэринэн иһирэх тыллар

Комсомолец Амисил Сигейна быдыл иккис сымалы **Бахем Толоромуар** библиотекардыр. Эти кэм устагызар иккисини наһыйтаны кылажымылаах улаһыт былыгыткан, сындаааста.

Амисил «Сарым» аргеоһаро начальнигыр. Ону көмө олохторо радионан тас да телеграфчаскай бичимдэри төрүтүө. Литературтү биһиэрдэри саялыба.

Иккис улаһыттан быдыл кинигэни аадым бырыһаага таппа үрдээтэ. Ассамы сымал 132 аабааччыны таппат буолаарына, быдыл өссө табыт кинигини хаһаран соррутаһар.

С. НИКИТИН,
Смиллока; Библиотекарь
Амисил Сигейна,
Алтор Фотота.

ТУТУН ИСТИН ЭБЭРДЭБИН

Лаалыт сэтхинанге Нуугаража үлээн сылдьан аҕы өттүбүөн сэбэргэхтээн Дирингээсэ үлэстэ көмө балыһыада иккирбэтин.

Балтаран ый энтонен үтүрөн, билгин совхозлар үзлүн ыыдыбын. Ол ийи

врач Кристина Романовна Захаровада уонна багынча бары үлэниг дьахталлары-
гар махталын этэн туран,
министри аан дойду дьах-
таллара биир санааланы-
лар күүнүн ис сүрэхтэн
эбэрээлини.

М. ПЛАТОНОВ

Сүрэххэ уйлааныгт ум-
цуллубат сэлээс махтаа
сэдэх буолар. Итинник
махтаа киһи мэлдьэччэ
ага өксүбүт буолар эбит.
Мин өнүк кыраһыан өл-
дөө сылдьар истигэ маа,
тэлбэн бу сүрүгүлэн тигэр
буолуһу биллэбэһин.

Огүз сэмэлэврыга сэтгэе
кылаабы бүтэрэн своде-
тельство илбэмиен. Ошо
учуусатын бөрүхсөн Мар-
фа Адыгэвны илбэби
иша тутан истинтын ил-
тегэни эфэрлээбэште, ан-
чэрлээбэште бү баар кур-
дук. Иаша мингэнишээ
СҮРЭХ
МАХТАЛА

Бүгүмү бирааһыма-
нан күндү учууталбы!

х х х

бүрүү үөрбүккэ дэлгэцтэ.
Үөрүмнэ даһанн, ыһлаан-
ныт солайлааччыта, быһата
иккинэ ийбэт этэ. Оһно
тоһөлөөх махтамыһыҥ
харчыһан уоһа сүрөөҥ
һиһ арэ эһилдэрэ. Марфа
Алексеевна Шадрикова ол
махталым, ботаникара үө-
рөһиһэ үүнээһинэриҥ кур-
дуу, улаһ тыһаан, саһаа-
лаһан иһиһтэ. Мии түөрт
оҕолорбор уруок биэрэи,
түөрт модуль күөх лабаны
махталбар эһи үүннэр-
битэ. Ол иһиттэн улаһа
кыһымһы Шүрө вөрөннэ

Мииһиҥ тибээриһтэриҥ
тыһах дымныһы төбөтүгэр
таарыйтарбатах доруобай
иһиниһи аһаһаллар. Ие дии-
һэр киирээххэ, балыһыҥ
«аһаһыһыҥ сыматтаһыт»
иһиһиһи.

Биһирдэ, дии-доруобай
скадһыҥ, быһа оҕустарыҥ
оттуу, күөх хонугта ий-
дһыһи турсадаһхыҥ
Дьон үтүө көмөтүһиң ба-
дыһыҥ куойкатыҥ булбу-
тум. Биһаһыҥ өччө быһа-
хыһа туһаһатер ди, кыһаар
кыһаһыҥ балаһыһыһаһа-
һыҥ.

Врач Зинаида Егоровна Николаева сприймає порбу. То вона намылила уста.

Вилкын Шура पहुलч-
дше бугэбик курсуугар
үерэмэр. Бу күнлэргэ үө-
рэммит оскуодатыгар ю-
лн практиккадан барда,
биччоттаах сымнааһына
һыһан «Уһуһук сымна-
һыһын, турума, үтүө-
үөһө»-дэн эрэнэрбате
Барыһа ханнаһын иһата-
лаа барбаттаһым. Билр
кэм үкүөллөөр тирэллэргэ

талларо. Ол сытан түгөнү
тубасиниче өнөрчилдө кө-
рүмүтүз. Көрүмүтүз
да буудуо дуа, көрүтүү
мурунуну соросүтүгө
ишарын жөтөрмөт баира.
Ол жөтөрмөт аңар хара-
дын маабон күрдүн гурбо-
гу көрбүт, аңара сабыста
сыйыбыт, мууна-уола сү-
рөсүтүгө сийи аххи эа.
Ды онтон парадан марын
жара сабары аңалыгыар
оуустарыныын сарыба-
тнө. Мангык марын «ил,
дсабагадан» аңалды
онтор дылдаанах. Түбө-
лөн барын хаймазынай,
тугу аңаларын толорбу-
түм.

Зинаида Егоровна, санаам ооньшуурун тандар буолан, мэлдьх үтүөнү эрэ лэбисирэ. Сайынтан ордор, бекко эмгэниг үтүөрэн барбытым. Сотору-сотору сэркиллэлэнэр буолбутум. Снооринхэм күннэтэ иһилэни киһини көрдөрөн, киһинэхэ махталым улаатты. та. Көр, киһи оннум толорууун. Вречнар махтана. ым оннугар сэркиллэзе махтатар этим. Дээ биллэни прачирар махтана, сүгүрдүөн бу сурулдум.

Зинаида Егорова, каппан
да суус сүрөх сымлаадын
интернет даялон-соруу-
лан, өрөтөйдөөтүк үлээлэ!
Кара баыраадынныгынан
итинте, итинини ээр-
дэлиниб!

Н. КОРЯКИН.

Индийскэй океан: БОРУОТТАР
Э Й Э Ъ Э БА Ъ А Р А Л Л А Р

Индокосони уюмга Австри-
дла кытмылдарыттан Афри-
ка контыненин согуруу
уьугар дьорк таьаьа сь-
тар Индийскый океан пле-
нета олохтоохторун уо
гыммыттан бирдрьнгьт
тэинььэр кэбилэинььэлэь
баьрктэьдэ уомуниа госу-
дарстволарга дьохуниах
уу стьолуниа буьлар. Ки-
нини кэбилэинььа-барьмьлаь
мьоратаьдэ сьоллэр бы-
ьььа охсоллор. Бу баара.
дай уу бассейниа оро-
ььоньугар чинчийлиьььт
нефть саяьаьиньь аььарь-
тан ордуга, уран саяьаь-
ьиньь ть гыммыттан кькь-
ьььа кьаьььл кэмьс аьара
баьллэр; капитальстьчэ-
ньь эьгэ аьмаььиньь кьостьо-
луьуньь бьтэьчьььт кьэрэ-
ьььа маьия мьььььлэр.

[illegible]

«Советской суоаанын туһунан дойдодунан сайган туран, АХШ ээнини номго бу пройекта «быч. чыккырыа көрдөрө» саллыр. Кынн бэйэлэро тусга сайдар суолга турбут кытыллаады дойдутар ноуоттарыа куттаан воһи

Дан дорду
ТӨМӨРЧІ
БЭСИЭДЭ

күйбөйөн туран, барбак
айтылган-суолунаа бил-
бит «экиперикалар» поли-
тикаларына чөлүтөр түнө-
рөгө соруптар. Бу күнү-
рө Халбохунтаах Штата-
га тийиш көшүт байма-
най нирентийаи тийиштер
алларбыт АХШ МВК шта-
бын начальнига адырап
Т. Хейворд оборона ми-
нистрэ Г. Браун азыгар
кышпыт меморандумгор
Индийскэй океанга уон-
на дойду азия оройуон-
нарыгар АХШ маторатаа-
ды байыашии куустар-
тараран турууларын тү-
галайык кезигээр, яада-
даагынан аалар. Пентагон
бу милитаристскай дый-
дымта ити оройуонга
түгөр бөдөт линкору—
«Миссхриппи», «Айоваш»,
«Пископсенны» уонна «Нью-
Джерсени» кыштары
кышын кинилэре ядер-
най уонна конкеру кыш-
тыр «Томагавк» кынат.

түгш ракеталырын, ону
төтө «сирдээрн сымдары
салгыштап охсор» туһу-
тар тургуруу көтөн тахсар
«Хирраер» дөөн адьас аны-
галын истрейтёлдөрүнөн
сэбилдэрини көрөр. Ити
бөйбөүой харабыллар
Азия уонун Африка туту-
луга суох дойдуларын кы-
тылаларынан күнээрн-түүн
көри устөр итинкө Ва-
нингтон тэрийэр санга бэ.
Иле флотун тэрүтүөн
буохар 30-тан тахса судно-
лорх армада састаабыгар
күнүрүстүрө.

Индийский океаны ту-
тухал АХШ сэтгнн флу-
тухал 1800 морскй пехоти-
пентарийн тнэмхит десант-
ний атэрэгтэ голору пна-
рынна дьукуйар. Итн ох-
сууллах болох кулуу тутар
ортотутар пентагонунан
Перендскэй хомоор нэп-
шннэ итнхнэ Аравийскэй
мүөрнэ түмүллүбүт АХШ
бейнаний харанбылла-
рыгар холбоһуода. Пента-
гон итннн аһал тактичес-
кэй ахурнай сэрнн сөбнн
туттуогдар сөбүн мэддэс-
нэ. Оа регион нмтыллаа-
дэ дойдлуарыгар барыла-
рыгар аһаа суох элдбар-
хэйи аадаһах этэ.

Индийский океан империалистической байгандай бабалар сөттерингээ нэл. гүлдээ сытар. Кинилэртөн бодоогиро Диего-Гарсия арыу АХШ уонна Великобританиа «түмүрүндилдэт диниосондугаар» мөбү

лутулунна. Пентагон арын-
га бортарыгтар ядернай са-
рин сыхтэх стратегичес-
най бомбардировщиктары
алар дьодурдаах олордор-
бөсүтөр балаһалары ижэ-
тингэ итинэнэ. Портаагы
тутуулары туһсарыта
173 мөлүйүүн доллары
ороскуоттуурга быһаан-
нылар.

Ити провозначионал
дэишмэлэр эмэлдэр туол-
бай: нитылгаады бойдулар
диччээхтэ: тутулуга
сүөх буолар уонна проко-
лоппаллал тутулуктэ эмэл-
тарылтэ: босхолоноор
ини өхсүүдүлэрин саба-
баттааһын, үрүт дьыа ая
дойду жаяларын оруоду-
тар дүлүүһүттүн олоххо
кылдьыт.

Вашингтон Индийская океан зоналытар мектеп, рическай болламининизери күүһүрдэр курса үүнэ турар быраачыны көрсөр. Соторулаагыта интервьютурар Индия премьер-министр Н. Ганди АХШ-ы бу оройуонга байынынай куустари тардатан суруруу күүһүрдүбүтүн иһин буруйдаабыта.

Кытыллаары дейтулар
иоруттара баймоннай
утарыга түрүү уонна
сааһы-сөһүн кытырда-
һыл империалистическай
политиканын көр тибэл-
лэр. Киһилэр бөйбөрүн
регионарларга бега аһып
баараллар. Ити соруугу
быһаарым, биллэн турар,
судургу буолбатах. Ол
сүрүн Индийскай океан
конатыгар событиелар
кусталаахтык сыйдымла.
Ити колбоһунтаах дьудуу-
рунан тохтоһуохха сөп.

В МАТЕРИ (ССТА)

Олимпиада—
олимпиецтарга
эрэ буолбалар

РЕСПУБЛИКА
—ИНКИСПИ

Волейболга ар динго «Урокий» ДСО уюбатканга советин чемпионата Азия оройуонун Белугу-пугар буолан ааста. Ойно-ойне оройуон, предтави-сдлэре кытаныылар, олох-тохтор икки хамыанда-на тувовулар.

[illegible]

Финалга Ахмад икнэс
онна Уус-Алдан хамаан,
аларын ирэлдээхтн хо-
ок республикада II мээс:
элчинбиг Ахмад бастамы
онна икнэс хамаандалара
III мнэстэн иллылар.
Пүрэхтээшн түүхтүүл
Бастын ном,сэвэгчи,
ончт «Бастын турууртн,
» баримстэри бигити
алейболстарбыг Василь
онна Пётр Окожешиннов,
ир иллылар. Ахмад икнэ
иринс хамаанттаринам
тохтоохуур бродтулар.

В. ПОПОВ.
Гражданин Калмыкия

КИҢИ ЭРЭ
БЭРКИҢИЭХ

Хоптого наймалыгын кийи
бүдэлгэ—Дирин элбэк
Анамэнь, олох.

Ол ұрдаумен әзімделген, халықтың маңына қызық берілгендіктен, яғни ұрдаумен оңолулар аяқ атыламақтарын жаса. Оңолулар сүрүн аяқ атыламақ—қиялмен бытырастыра астана.

Килинз одухтоо нелар-
да тобо астамтай?
Ох да нэрлэснэ суох
тух мээ тэвэллэбэти-
н. Маны нэрэ-билэ элэ-
с совхоз салалтата туох
күтүүннээх көмөнү
гөрбөтө майлиа, бориһа-
р.

Манган саас уу-хаар төх-
на, суол алдыныа. Оччоро
индигинье улахыннь
ойдунэр тутталлах. Омон
аһынты суолу баттаһа
ботох бекхире оттух на-
ан, тийгинге аһаһа
паллан наһа.

Т. СОКОЛЬНИКОВ

Результаты

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с.
Мирл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ: редактор—21-395, отделлар —
21-495, уопсай—21-505.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 лав. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
№ ВАКАБА 90 с. Чурапча, ул. Марла Маркса 12 Тираж 3165